

VELIKA ILUSTRIRANA ENCIKLOPEDIJA

CVIJEĆE I UKRASNO BILJE

KRALJEVSKO HORTIKULTURNO DRUŠTVO

Sadržaj

PREDGOVOR	5	RUŽE	176	JEDNOGODIŠNJE	
KAKO SE SLUŽITI		Grmolike i starinske	180	I DVOGODIŠNJE	326
OVOM KNJIGOM	8	Moderne	185	BILJKE ZA	
NAZIVI I PODRIJETLO		Minijaturne	191	KAMENJARE	354
BILJAKA	10	Penjačice	192	Velike	358
BOJA U VRTU	14	PENJAČICE	196	Malene	373
POMOĆ PRI		<i>Pavitine</i>	208	LUKOVIČASTE BILJKE	404
ODABIRU BILJAKA	30	<i>Bršljani</i>	219	Velike	
		TRAJNICE	220	<i>Gladiole</i>	411
GALERIJA BILJAKA		Velike		<i>Ljiljani</i>	416
56 – 496		<i>Kokotići</i>	228	<i>Dalije</i>	420
		Srednje	233	Srednje	424
DRVEĆE	56	<i>Perunike</i>	234	<i>Tulipani</i>	426
Veliko	60	<i>Božuri</i>	238	<i>Sunovrati</i>	432
Srednje	70	<i>Plamenci</i>	244	Malene	
<i>Magnolije</i>	71	<i>Pelargonije</i>	248	<i>Šafrani</i>	444
Maleno	81	<i>Penstemoni</i>	250	<i>Zumbuli</i>	447
<i>Božikovine</i>	94	<i>Pakujci</i>	256	VODENE BILJKE	458
Velika crnogorica	97	<i>Graničice</i>	263	<i>Lopoči</i>	466
Srednja crnogorica	101	<i>Krizanteme</i>	268	KAKTUSI I DRUGI	
Malena crnogorica	104	<i>Zvezdani</i>	270	SUKULENTI	468
<i>Patuljasta crnogorica</i>	106	<i>Bromelije</i>	273	Veliki	472
GRMOVI	108	Malene	275	Srednji	477
Veliki	112	<i>Jaglaci</i>	280	Maleni	485
<i>Jorgovani</i>	116	<i>Karanfili</i>	290		
Srednji	123	<i>Funkije</i>	298	BILJNI LEKSIKON	
<i>Kamelije</i>	124	<i>Begonije</i>	307	497 – 738	
<i>Rhododendroni</i>	128	<i>Orhideje</i>	308		
<i>Hortenzije</i>	140	<i>Afričke ljubice</i>	314		
Maleni		Trave, bambusi, rogozi, šaš	318		
<i>Fuksije</i>	160	Paprati	322	Pojmovnik	739
<i>Vrijesnjače</i>	174				

Kako se služiti ovom knjigom

Velika ilustrirana enciklopedija CVIJEĆE I UKRASNO BILJE savršen je priručnik pri planiranju vrta, odabiru biljaka ili određivanju vrsta; pruža obilje podataka o izgledu i uzgoju tisuća ukrasnih biljaka.

Knjiga je podijeljena u nekoliko dijelova. U dijelu NAZIVI I PODRIJETLO BILJAKA objašnjava se međunarodni sustav za klasifikaciju i nazivlje biljaka, dok BOJA U VRTU nudi savjete kako tijekom godine u vrtu možete naglasiti boje. POMOĆ PRI ODABIRU BILJAKA oblikovana je tako da vas vodi u odabiru pogodnih vrsta i varijeteta, dok glavni dijelovi knjige – GALERIJA BILJAKA i BILJNI LEKSIKON – osiguravaju iscrpne fotografije, opise i podatke o uzgoju.

Kategorije veličine

U većini skupina u GALERIJU BILJAKA biljke su raspoređene prema veličini (a potom prema godišnjem dobu u kojem su zanimljive). Kategorije veličina protežu se od velikih do malenih, ali su

od skupine do skupine različito opisane. Veličina je zasnovana na visini biljaka. Određeni rasponi visina za velike, srednje i male biljke mogu se pronaći u uvodnom odjeljku određene skupine biljaka.

Raspon boja

U svakoj skupini biljke su složene prema boji glavne osobine. Boje su složene istim slijedom: od bijele preko crvenih, purpurnih i modrih do zelenih, žutih i

narančastih. Prošarane biljke razvrstane su prema boji prošaranosti na listovima (npr. bijela ili žuta); sukulenti su složeni prema boji cvjetova (ako ih stvaraju).

Simboli

☀️ Voli sunce

☁️ Voli djelomičnu sjenu

☀️ Podnosi potpunu sjenu

🌿 Treba kiselo tlo

💧 Voli dobro ocjedito tlo

💧 Voli vlažno tlo

💧 Voli mokro tlo

⚠️ Otrovna biljka

🏆 Nagrada vrtne kvalitete (Award of Garden Merit)

❄️ Poluotporna: može podnijeti temperature niže od 0 °C

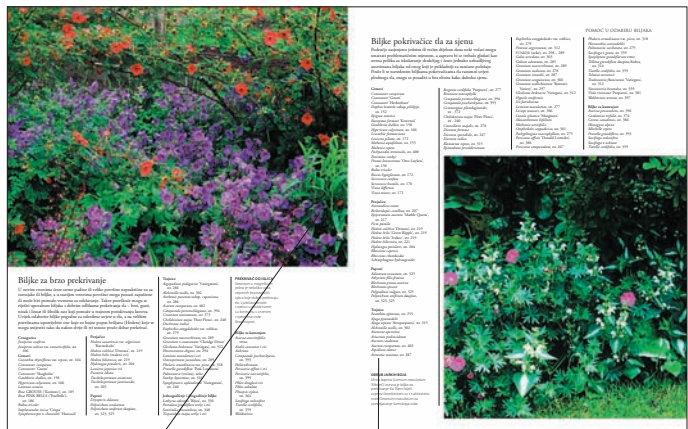
❄️❄️ Otporna na mraz: može podnijeti temperature niže od -5 °C

❄️❄️❄️ Posve otporna: može podnijeti temperature niže od -15 °C

Pomoć pri odabiru biljaka

POMOĆ PRI ODABIRU BILJAKA preporučuje biljke za određeno mjesto, tlo ili namjenu, olakšavajući pronalaženje one koja odgovara vašim potrebama. Popis je podijeljen

u 23 kategorije prema uporabi, u rasponu od biljaka za živice i zaštitu od vjetrova, pa do onih pogodnih za posude. Upute na BILJNI LEKSIKON vode do fotografije i opisa biljke.

FOTOGRAFIJA

Vrtna tema i primjena ilustrirane su, zajedno s fotografijama odabranih biljaka.

NAJBOLJI ODABIR

Preporučene biljke raspoređene su prema skupinama, a potom navedene abecednim redom.

Galerija biljaka

Ova cjelina donosi fotografske prikaze i opise biljaka raspoređene prema skupinama: drveće (uključujući i crnogoricu), grmovi, ruže, penjačice, trajnice (uključujući trave, bambuse, rogoze, šaš i paprati), jednogodišnje i dvogodišnje biljke, biljke za kamenjare, lukovičaste biljke, vodene biljke te kaktusi i drugi sukulenti.

Svaka skupina predstavljena je kratkim odjeljkom koji osigurava vrijedne podatke za uzgoj i oblikovanje biljaka u toj skupini. Iza toga slijedi prikaz biljaka složenih prema veličini, godišnjem dobu u kojemu su zanimljive i boji. Osobito zanimljive biljke posebno su prikazane, npr. kamelije, božikovine i afričke ljubice.

Izgled stranice

Poznajete li biljku, ali ne možete se sjetiti njezina naziva, imate li biljku koju želite identificirati, ili jednostavno za svoj vrt želite odabrati biljke prema veličini ili boji – odgovor ćete naći u GALERIJU BILJAKA.

OBOJENI KVADRATIĆI

Pokazuju raspon boja biljaka koje se pojavljuju na toj stranici. (Vidjeti i prikaz boja, lijevo.)

NASLOV STRANICE

Naslovi na svakoj stranici odražavaju način na koji je svaka skupina biljaka podijeljena – obično prema veličini i glavnom godišnjem dobu u kojem je zanimljiva. (Vidjeti i kategorije veličine, lijevo.)

FOTOGRAFIJE BILJAKA

Fotografije u boji pomažu u prepoznavanju i odabiru biljaka.

NAZIVI BILJAKA

Za svaku biljku naveden je botanički naziv, a na prikladnim mjestima navedena su i uobičajena imena (u zagradama).

OPISI

Fotografija je popraćena potankim opisom biljke i isticanjem njezine posebne namjene.

VELIČINA I OBLIK

Na kraju svakog opisa prikazana je približna visina (V) i širina (Š) (visina povijša je dužina njihovih stabljika, i onih koje vise ili se šire). Za drveće, crnogoricu i grmove crtež pokazuje veličinu i oblik svake biljke u odrasloj fazi.

NAGRADA VRTNE KVALITETE

Simbol označava da je biljka primila nagradu vrtne kvalitete Kraljevskog hortikulturnog društva.

UZGOJ I OTPORNOST

Simboli pokazuju uvjete koje biljka voli pri uzgoju i njezinu otpornost. Za biljke osjetljive na mraz prikazana je minimalna uzgojna temperatura. No ponegdje valja uzeti u obzir i uvjete klime i tla, jer oni mogu utjecati na rast biljke. (Vidjeti i tumač znakova, lijevo.)

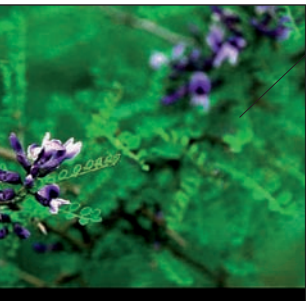
Cotoneaster simonsii

Listopadni ili poluvazdazeleni, uspravni grm pogodan za živice. Ima jajolike, sjajne, tamnozeleno listove, početkom ljeta plitko čašaste, bijele cvjetove, a u jesen dugotrajne, narančasto-crvene plodove.

OTROVNE BILJKE

Ovaj znak pokazuje da biljka može biti otrovna. Pojednosti su navedene u uvodu roda biljke u BILJNOM LEKSIKONU.

OGLEDNI PRIMJERAK

Svaka nova skupina započinje veličanstvenom fotografijom u krupnome planu jednom od biljaka iz skupine.

SAVJET ZA OBLIKOVANJE

Nakon OGLEDNOG PRIMJERKA slijedi iscrpniji opis karakterističnih biljaka u skupini, zajedno sa savjetima kako te biljke upotrijebiti za najbolji dojam u vrtu.

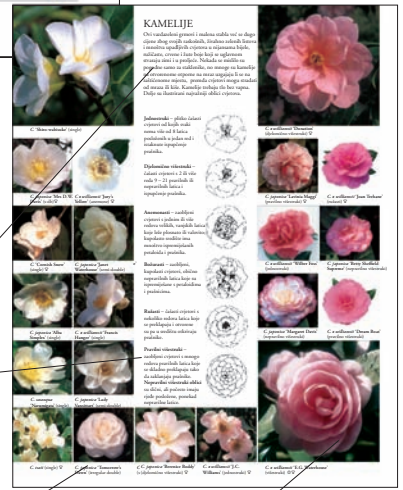

Izdvojeni prikazi
Vrste ili rodovi biljaka koje su osobito zanimljive vrtlarima predstavljene su unutar odgovarajuće skupine u zasebnim prikazima.

KLJUČNA OBILJEŽJA
U uvodu se ističu osobine te vrste i daju savjeti o uzgoju i sadnji.

OBLICI CVJETOVA
Na prikladnim mjestima izneseni su iscrpni opisi forme i hortikulturalnih klasifikacija unutar roda a često su popraćeni crtežima.

NAZIVI BILJAKA
Na prikladnim mjestima priloženi je botanički naziv te skupina ili klasifikacija. Opisi biljaka objavljeni su u BILJNOM LEKSIKONU.

PORTRETI BILJAKA
Fotografije pojedinačnih cvjetova ili biljaka u krupnome planu omogućavaju brzu identifikaciju ili odabir.

Biljni leksikon

BILJNI LEKSIKON sadrži zapis o svakome rodu u enciklopediji i više od 4000 preporučljivih biljaka koje nisu prikazane u GALERIJI BILJAKA. Služi i kao indeks BILJNOM LEKSIKONU.

NAZIVI RODA
Nakon naziva roda na prikladnim mjestima slijede uobičajeni nazivi te nazivi porodice.

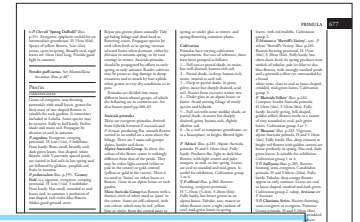
OPISI RODA
Sažeti uvod pokriva opseg značajnih obilježja i otpornosti unutar roda, te savjet o smještaju, uzgoju, razmnožavanju i, ako je važno, orezivanju, štetnicima i bolestima te otrovnosti.

SINONIMI
Sinonimi upućuju na ispravan botanički naziv.

NAZNAKA ILUSTRACIJE
Opisi za biljke s naznakom ilustracije pojavljuju se u GALERIJI BILJAKA, osim ako su dio izdvojena prikaza (vidjeti dolje lijevo).

NAZIVI BILJAKA
Na prikladnim mjestima navedeni su botanički nazivi, sinonimi i uobičajeni nazivi. Naziv roda je skraćen; specifični pridjevi (npr. *sagittifolia*) su skraćeni samo ako su prije toga napisani u punome obliku.

OPISI BILJAKA
Opisane su ključna obilježja biljke. Otpornost i uzgojne potrebe sadržane su samo ako su specifične za tu biljku. Na zapis o vrsti nastavlja se zapis o kultivaru, bez binominalnog oblika.

SAGITTARIA
Strelica
ALISMATACEAE

Rod listopadnih, trajnih submerznih biljaka i biljaka za vodeni rub, koje se uzgajaju zbog listova i cvjetova. Posve su otporne, a neke neotporne na mraz, min. 5°C. Neke su vrste pogodne za jezerca, ostale za akvarije. Svima je potrebno potpuno sunce. Prema potrebi uklanjajte suhe listove. Razmnožava se dijeljenjem u proljeće ili u jeseni ili u proljeće turionima (ljskave mladice). *S. japonica*. Vidi *S. sagittifolia* 'Flore Pleno' *S. latifolia* ilustr. str. 446 *S. sagittifolia* (obična strelica). Listopadna, trajna biljka za vodeni rub. V 45 cm, Š 30 cm. Posve otporna. Uspravni, srednje zeleni listovi zapravo su strelčasti. Ljeti stvara bijele cvjetove s tamnogrimiznim središtem, s tri latice. Može se uzgajati na dubini vode do 23 cm. 'Flore Pleno' (sin. *S. japonica*; japanska strelica) ima dvostruke cvjetove.

Saguaro. Vidi *Carnegiea gigantea*, ilustr. str. 456.
Trava sv. Augustina. Vidi *Stenotaphrum secundatum*.

MEĐUSOBNO POVEZIVANJE
Uobičajeni naziv i upućivanje na sinonim navedeni su abecednim redom.

Skrćenice

cv(i)	kultivar(i)	sin.	sinonim(i)	str.	stranica (stranice)
f.	forma	subsp.	podvrsta	Š	širina
ilustr.	ilustracija		(latinski: subspecies)	V	visina (ili dužina puzeci) stabljika
min.	minimum	subsp.	podvrste	var.	varijetet
mn.	množina				

Nagrada vrtno kvalitete (The RHS Award of Garden Merit)

Ugledna svjetska udruga The Royal Horticultural Society dodjeljuje Nagradu vrtno kvalitete ukrasnim ili uporabnim biljkama koje se uzgajaju na otvorenome ili u stakleniku. To je najviše priznanje koje biljka može dobiti, ali za sve vrtlare ima veliku praktičnu vrijednost jer im pomaže odabrati između tisuća dostupnih biljaka. AGM znači da biljke udovoljavaju ovim kriterijima:

- izvrsne su za primjenu u vrtu
- nisu posebno osjetljive na bolesti i štetnike
- ne zahtijevaju nikakvu posebnu njegu osim odgovarajućih uvjeta rasta

Boja kroz godišnja doba

Najuspješniji su vrtovi oni koji su zanimljivi cijele godine. Ne postoje pojedinačne biljke koje su svih dvanaest mjeseci na vrhuncu ljepote, pa kako godina prolazi, njihov će se učinak u skupini mijenjati. Primjerice, stablo što sjajno izgleda u proljeće prekriveno cvjetovima, ostatak godine može se izgubiti u pozadini. Stoga će se izgled nasada kao cjeline tijekom godine mijenjati. No ne može se vremenski odrediti kada će godišnje doba započeti ili završiti; to ovisi o klimi i kraju u kojem živite, ali i određenom mjestu i položaju u vrtu. U blagim godinama cvjetni se pupoljci mogu otvoriti dva tjedna ranije nego u ostalim godinama, dok jake suše ili rani mrazovi mogu značiti prerani kraj ljetnih cvjetova.

Pri odabiru biljaka valja imati na umu da treba uzeti u obzir sezonske promjene njihova izgleda, pa pokušajte osigurati da svaka skupina čitave godine ostane zanimljiva. Zasebno posađene trajnice što cvatu ljeti, u proljeće, jesen i zimi mogu izgledati dosadno. U obzir uzmite sve vrijednosti svake biljke – veličinu, habitus, oblik listova, boju, koru i teksturu – a ne samo boju cvjetova. To su dugoročne kvalitete biljke koje će dugo nakon razdoblja kad su zanimljive, nasadu davati dobar izgled.

KASNO PROLJEĆE

U ovome kasnoproletnom obrubu blijedoljubičastih i ružičastih nijansi, svježezelena lišće i ljupki crvenkastogrimizni listovi žutike prikladna su pozadina dramatičnim glavicama grimiznoga ukrasnoga luka.

Savršeno je pokušati osigurati nizanje biljaka zanimljivih obilježja, uz razmjerno nepromjenjivu pozadinu grmova i drveća. Tako će, kada upadljivi cvjetovi jedne biljke postanu loši ili ocvatu, drugi započeti s cvatnjom. Možete poželjeti ovaj sezonski slijed planirati i kao cjelinu u vrtu, a ne samo jedan obrub. Tako će se žarišna točka kretati vrtom i isticati različita mjesta. Da biste povećali zanimljivost postojeće sheme nasada, razmislite i o nekoliko posuda s biljkama.

Proljeće

Dolaskom proljeća vrt je ubrzo preplavljen bojom. Ponešto od toga osigurava drveće i grmlje koji cvatu u proljeće, kao što su ukrasne trešnje i magnolije, te neizmjerena količina biljaka za kamenjare, no najviše boje dolazi od obilja cvatućih lukovičastih i gomoljastih biljaka, uključivši visibabe, šafrane i sunovrate. Kada one uvenu, dolaze kamelije, forzicije, azaleje i rododendroni te svježezelena boja mladih listova s mirisnom bekovinom i cvjetovima jorgovana koji se jedni za drugima pojavljuju tijekom kasnoga proljeća.

KASNO LJETO

U ovome veličanstvenome trajnom nasadu, pogled privlače potezi ponavljajuće boje, a struktura se dodaje travama i sabljastim listovima. Hladne modre boje kotrljana u prekrasnu su kontrastu s toplom narančastom krokozmiom.

Ljeto i jesen

Početak ljeta dodatnu boju daje obilje trajnica i dvogodišnjih biljaka što počesto traju do jeseni. Napredovanjem sezone zanimljivost se grmova umanjuje, a to je vrijeme kada svoj doprinos daju jednogodišnje biljke, obasjavajući intenzivno zeleno lice ljeta. Cvjetovi jednogodišnjih biljaka, premda su nerijetko iznimno sjajni, traju samo kratko razdoblje, pa da bi se zadržao zanimljiv izgled, valja uzastopno sijati sjeme i saditi presadnice. Samo zasijane jednogodišnje biljke nasumce će nicati godinu za godinom na neočekivanim mjestima. Obilje zanimljivih biljaka što cvatu krajem ljeta, uključujući pavitine, ruže koje višekratno cvatu te jednogodišnje i zeljaste trajnice, stvaraju svojevrsnu zamku: budite selektivni jer posljedica može biti pretrpanost.

Kako se ljeto gasi, zelenilo počinje blistati u vatrenim bojama jeseni, a intenzivnost boja i njihova trajanja ovisi o vremenu. Sadrži li vaš nasad drveće ili grmlje upadljiva jesenskoga lišća, kao što su javori, u ovome godišnjem

JESEN

Dani su kraći pa sjajne žute bobice vrste *Sorbus 'Joseph Rock'* i predivne zlatne nijanse višegodišnjih trava unose sjaj, dok kasnocvatući helenij i tamnogrimizni jedić ulijevaju boju.

dobu mogu vrt učiniti jednako lijepim kao u bilo kojem drugom. Trajnice kasne cvatnje, poput zvjezdana i krizantema, osvjetljavaju vrt sve do dolaska prvih mrazova, a kada otpadne smeđe lišće, vraćamo se u zimski krajobraz.

Zima

Zimi će zanimljivost cvjetova vjerojatno biti minimalna, a tada snažne oblike i boju listova osiguravaju vazdazelenne biljke kao što su crnogorica, božikovina i bršljan koji dolaze na svoje. Premda manje očigledno, boje i teksture grančica, grana, kore i bobica listopadnog drveća i grmova također imaju ulogu u vizualnome dojmu. Grančice profinjene vrbe, primjerice, na zimskome suncu mogu doista sjajno izgledati; osobito su privlačne srebrne breze; dražesna otvorena stabla s lijepom bijelom korom koja svjetluca čak i za najtmurnijega dana. Oblici listopadnih te vazdazelenih biljaka u ovo vrijeme igraju važnu ulogu, bilo da se ocrtavaju na čistom zimskome nebu ili nose snježni ogrtač.

ZIMA

Niske zimske sunčeve zrake osvjetljavaju ogoljele grane listopadnog drveća i dosežu vrhove sočno zelenih iglica patuljastog bora *Pinus mugo*. Pri dnu crnogorice treperavu boju dodaju prostirke grimiznojubičaste vrste *Erica carnea*.

Biljke za obalna područja

U obalnim područjima sol od prskanja mora vjetar može donijeti na popriličnu udaljenost u unutrašnjost, što mnogim biljkama stvara poteškoće. Međutim, neke pokazuju podnošenje viših razina soli; one počesto imaju tvrdi površinu ili vrlo sjajne listove s niskim razinama apsorpcije ili listove prekrivene sitnim dlačicama koje sprječavaju da sol dolazi do površine. Obalni vrtovi često su izloženi, pa biljke zaštitite živicama ili platenim ogradama. Pjeskovito tlo pripremite ukopavanjem organske tvari i plodne vrtno ilovače, tako da potpomognete duboko prodiranje korijenja, a da biste stabilizirali pijesak i područje korijenja zadržali rashlađenim, upotrijebite guste biljke pokrivačice tla.

Drveće

Acer pseudoplatanus i cvi
Agonis flexuosa, str. 86
Alnus incana, str. 62
Arbutus unedo, str. 89
Castanea sativa
Cordyline australis
Crataegus laevigata 'Paul's Scarlet',
 str. 87
Crataegus x lavalleyi 'Carrierei'
Eucalyptus coccifera, str. 68
Eucalyptus globulus
Eucalyptus gunnii, str. 68
Ficus macrophylla

Fraxinus excelsior
Ilex aquifolium cvi, str. 94 – 95
Laurus nobilis
Melaleuca viridiflora var. *rubriflora*
Melia azedarach, str. 72
Populus alba, str. 60
Quercus ilex
Salix alba
Schefflera actinophylla, str. 80
Schinus molle
Sorbus aria 'Lutescens', str. 74
Tabebuia chrysotricha, str. 93
Thevetia peruviana, str. 89
Tipuana tipu

Crnogorica

Cupressocyparis x leylandii
Cupressus macrocarpa
Juniperus conferta
Pinus contorta var. *latifolia*, str. 102
Pinus nigra subsp. *nigra*, str. 100
Pinus radiata, str. 100

Grmovi

Acacia verticillata
Atriplex halimus
Baccharis halimifolia
Berberis darwinii, str. 113
Brachyglottis hibridi Dunedin
 'Sunshine', str. 166
Buddleja globosa, str. 119
Bupleurum fruticosum, str. 142
Cassinia leptophylla subsp. *fulvida*
Chamaerops humilis, str. 172
Choisya ternata, str. 123
Cistus ladanifer, str. 155
Colutea arborescens, str. 142
Corokia x virgata
Cytisus x spachianus
Duranta erecta, str. 146
Elaeagnus x ebbingei
Elaeagnus pungens 'Maculata',
 str. 123
Erica cinerea var. *Alpina*, str. 174

Erica cinerea 'Eden Valley', str. 175
Erica vagans 'Lyonesse', str. 174
Escallonia rubra 'Crimson Spire'
Euonymus japonicus
Euphorbia characias subsp., str. 152
Fabiana imbricata 'Prostrata'
Felicia amelloides 'Santa Anita',
 str. 164
Fuchsia magellanica, str. 160
Fuchsia 'Riccartonii', str. 160
Garrya elliptica 'James Roof'
Genista hispanica, str. 166
Griselinia littoralis
Halimium lasianthum subsp. *formosum*,
 str. 165
Hebe x franciscana 'Blue Gem'
Hebe salicifolia
Hebe 'White Gem', str. 154
Helichrysum italicum
Hibiscus rosa-sinensis
Hippophäe rhamnoides, str. 120
Hydrangea macrophylla i cvi
Lavandula 'Hidcote', str. 163
Lavatera 'Rosea', str. 137
Leptospermum scoparium
 'Red Damask', str. 127
Leycesteria formosa
Lonicera pileata, str. 172
Lycium barbarum
Malva viscus arboreus, str. 117
Nerium oleander, str. 117
Olearia x haastii, str. 135
Olearia macrodonta
Ozothamnus ledifolius, str. 156
Parahebe perfoliata, str. 296
Phillyrea latifolia
Phlomis fruticosa, str. 166
Pittosporum tobira
Pyracantha coccinea 'Lalandei'
Rhamnus alaternus Argenteovariegata'
Rosa pimpinellifolia
Rosa rugosa, str. 183
Rosmarinus officinalis, str. 163
Sambucus racemosa i cvi
Santolina chamaecyparissus
Spartium junceum, str. 143
Tamarix ramosissima, str. 117
Ulex europaeus 'Flore Pleno'
Viburnum tinus, str. 145
Yucca gloriosa, str. 133

Penjačice

Antigonon leptopus, str. 205
Bougainvillea glabra, str. 212
Eccremocarpus scaber, str. 215
Ercilla volubilis
Euonymus fortunei 'Coloratus'
Fallopia baldschuanica, str. 215
Ficus pumila
Hedera canariensis var. *algeriensis*
Muehlenbeckia complexa
Pandorea jasminoides, str. 204
Pyrostegia venusta, str. 216
Schisandra rubriflora, str. 207
Solandra maxima, str. 202
Tripterygium regelii
Tropaeolum tuberosum var. *lineamaculatum*
 'Ken Aslet', str. 214
Wisteria sinensis, str. 213

SREBRNO I SIVO

Lijevo: Tvrdi, bodljikavi listovi kotrljana ili morske božikovine (*Eryngium*) mogu se boriti sa suncem, slanim zrakom i snažnim vjetrovima. Dobar izbor za obalne vrtove su i lavande, koje prirodno rastu na stjenovitim mediteranskim obroncima.

Trave (uključujući i bambuse)

Cortaderia selloana 'Sunningdale Silver', str. 318

Pseudosasa japonica, str. 320

Trajnice

Anaphalis margaritacea, str. 241

Anchusa azurea 'Loddon Royalist', str. 260

Anthurium andraeanum, str. 272

Argyranthemum frutescens, str. 242

Artemisia absinthium 'Lambrook Silver'

Carpobrotus edulis

Centaurea hypoleuca 'John Coutts', str. 289

Centranthus ruber, str. 247

Crambe maritima, str. 286

Echinacea purpurea

Erigeron 'Charity', str. 288

Eryngium variifolium, str. 296

Euphorbia griffithii 'Fireglow', str. 266

Geranium sanguineum, str. 366

PERUNIKE, str. 234 – 5, neki

Kniphofia, neke

Lampranthus aurantiacus, str. 484

Myosotidium hortensia, str. 297

Osteospermum jucundum, str. 289

Peperomia obtusifolia 'Variegata', str. 317

Pericallis x hybrida

Phormium tenax

Pilea cadierei, str. 312

Romneya coulteri

Senecio cineraria 'Silver Dust', str. 346

Stachys byzantina, str. 316

Tradescantia fluminensis

Jednogođišnje i dvogođišnje biljke

Antirrhinum majus i cvi

Bassia scoparia f. *trichophylla*, str. 347

Calendula officinalis serije i cvi

Clarkia amoena i serije

Coreopsis tinctoria, str. 348

Cynoglossum amabile 'Firmament', str. 346

Dahlia 'Coitniss Gem', str. 341

Dianthus chinensis serije

Dorotheanthus bellidiformis

Echium

Eschscholzia californica, str. 350

Gilia capitata, str. 345

Impatiens walleriana Serije Novette, str. 339

Lavatera trimestris cvi

Limnanthes douglasii, str. 348

Matthiola

Portulaca grandiflora serije i cvi

Rhodanthe chlorocephala

subsp. *rosea*, str. 333

Tagetes

Biljke za kamenjare

Achillea calvennae, str. 385

Aethionema grandiflorum, str. 364

Armeria maritima

'Vindictive', str. 392

Aubrieta deltoidea

'Argenteovariegata', str. 380

Dianthus deltoides

Draba aizoides

Epilobium glabellum vrtna,

str. 363

Iberis sempervirens, str. 358

Origanum laevigatum,

str. 366

Oxalis enneaphylla

Parahebe catarractae, str. 368

Phlox subulata 'Marjorie',

str. 390

Pulsatilla vulgaris, str. 360

Saxifraga paniculata

Sedum spatulifolium

'Cape Blanco', str. 403

Sempervivum arachnoideum,

str. 401

Silene schafta, str. 391

Thlaspi cepaeifolium subsp.

rotundifolium, str. 377

Viola cornuta, str. 361

SKLONIŠTE UZ OBALU

U ovome vrtu na litici naočite glavice afričkoga ljiljana i čvrsti, sabljasti listovi novozelandskoga lana dodaju visinu i strukturu. Obje su biljke savršene za izložena obalna mjesta s blagim zimama.

Lukovičaste, lukovičasto-gomoljaste i gomoljaste biljke

Amaryllis

Agapanthus

Crinum

Crocus 'Lucifer', str. 413

Crocus

Eucharis x grandiflora, str. 441

Freesia

Galtonia candicans, str. 409

Hippeastrum

Hymenocallis

Nerine

Scilla

Sprekelia formosissima, str. 429

SUNOVRATI, str. 432 – 434

TULIPANI, str. 426 – 428

Veltheimia bracteata, str. 441

Zantedeschia aethiopica

ZUMBULI, str. 447

Biljke za vlažnu sjenu

U područjima s mnogo oborina, tlo u nekim dijelovima vrta koji primaju malo ili ništa sunca, tijekom godine može biti hladno i vlažno. Sjenovita, trajno vlažna mjesta mogu imati vrtovi u niskim dijelovima terena s visokom razinom vode ili poteškoćama u ocjeđivanju. Slični se uvjeti događaju duž rubova prirodnih vodotokova, ili kada se pored vrta načini umjetno jezerce. Iskoristite prednost tih prilika tako da uzgajate biljke poput širokolisnih funkcija, paprati i viših jaglaca koji vole vlagu. Sadite u proljeće, lagana tla obogatite organskim materijalom. Tijekom produljenih sušnih razdoblja, provjeravajte razinu vlažnosti.

Grmovi

Anopterus glandulosus, str. 112
Cassiope lycopodioides, str. 375
Clethra arborea
Crataegus laevigata 'Punicea'
Cyatodes colensoi, str. 372
Danäe racemosa
Gaultheria procumbens, str. 399
Kalmia latifolia, str. 137
Ledum groenlandicum, str. 150
Leucothöe fontanesiana
Lindera benzoin, str. 127
Lyonia ligustrina
Neillia tibetica, str. 136
Paeonia lutea var. *ludlowii*, str. 239
Paeonia rockii, str. 238
Paxistima canbyi
Pieris formosa var. *forrestii* 'Wakehurst', str. 138
Pittosporum eugenioides
Prunus laurocerasus
 RODODENDRONI, str. 128 – 130,
 većina
Salix magnifica
Sarcococca ruscifolia
Skimmia japonica, str. 171
Viburnum 'Pragense', str. 135
Xanthorhiza simplicissima

Penjačice

Akebia quinata, str. 202, neke
Asteranthera ovata
Decumaria sinensis, str. 202
Dioscorea discolor, str. 217
Humulus lupulus 'Aureus', str. 202
Hydrangea petiolaris, str. 204
Lonicera tragophylla
Macleania insignis
Mikania scandens
Passiflora coccinea, str. 201
Pileostegia viburnoides, str. 204
Schizophragma integrifolium, str. 204
Smilax china
Thunbergia mysorensis, str. 203
Trachelospermum jasminoides, str. 203

Paprati

Athyrium nipponicum, str. 325
Blechnum tabulare
Cyathea australis, str. 96
Cyathea medullaris
Dicksonia antarctica, str. 322
Dryopteris goldieana
Lygodium japonicum
Matteuccia struthiopteris, str. 324

SVJEŽE, SPOKOJNO ZELENILLO

Paprati i velikolisne funkcije ovdje su postavljene uz modru vrstu *Corydalis flexuosa*.

Onoclea sensibilis, str. 324
Osmunda claytoniana
Polystichum munitum, str. 322
Selaginella martensii, str. 323
Woodwardia radicans

Trajnice

Actaea pachypoda, str. 267
Ajuga reptans 'Atropurpurea', str. 315
Anemone x hybrida cvi
Anemonella thalictroides, str. 376
Anthurium scherzerianum, str. 314
Aruncus dioicus, str. 224
Asarum europaeum, str. 402
Begonia rex i hibridi
Bergenia
Brunnera macrophylla
Calathea zebrina, str. 274
Cardamine pentaphyllos, str. 278
Cimicifuga racemosa
Convallaria majalis, str. 276
Cortusa matthioli, str. 366
Cyatodes colensoi, str. 372
Darmera peltata, str. 240
Deinantho caerulea
Dichorisandra reginae, str. 258
Digitalis x mertonensis
Epigaea gaultherioides, str. 376
 FUNKIJE, str. 298 – 299
Galax urceolata, str. 363
Geranium nodosum, str. 278
Hacquetia epipactis, str. 383
Hedyotis michauxii, str. 395
Helleborus x ballardiae 'December Dawn'
Helleborus x hybridus, str. 314

Isopyrum thalictroides
 JAGLACI (mnogi), str. 280-1
Jeffersonia diphylla, str. 359
Kirengeshoma palmata, str. 271
Lamium galeobdolon subsp. *montanum* 'Florentinum'
Lamium maculatum, str. 277
Lathraea clandestina, str. 279
Lithophragma parviflorum, str. 358
Maianthemum canadense, str. 375
Maranta leuconeura 'Erythroneura', str. 315
Mitella breweri, str. 396
Omphalodes cappadocica, str. 361
Ourisia caespitosa, str. 386
Pachysandra terminalis, str. 400
Periscaria campanulata, str. 267
Polygonatum x hybridum, str. 240
Pratia pedunculata, str. 395
Prunella grandiflora, str. 393
Pulmonaria, neke
Ranzania japonica
Ruellia devosiana, str. 287
Tiarella cordifolia, str. 359
Trillium grandiflorum, str. 276
Uvularia grandiflora, str. 284
Vancouveria hexandra, str. 359
Xanthosoma sagittifolium, str. 274

Lukovičaste, lukovičasto-gomoljaste i gomoljaste biljke

Arisaema
Arisarum proboscideum
Arum italicum 'Marmoratum', str. 450
Camassia leichtlinii, str. 409
Galanthus elwesii, str. 455
Galanthus nivalis i cvi
Galanthus plicatus subsp. *plicatus*
Leucojum aestivum, str. 408
Leucojum vernum, str. 442
Narcissus cyclamineus, str. 434

Biljke mirisnih cvjetova

Iz cvjetova mnogih biljaka oslobađa se miris. Može biti snažan, koji ispunjava zrak uokolo biljaka ili razaznatljiv samo kada ste u blizini pojedinačnih cvjetova. Neke biljke miris oslobađaju neprekidno, ali kod drugih se lakše primjećuje noću. Sunčana, zaštićena terasa savršeno je mjesto za malene, mirisne biljke. Velike mirisne grmove postavite u blizini stazica, a mirisne penjačice oblikujte oko ulaza u kuću. Zumbuli u posudama u kuću unose miris dobrodošlice ranoga proljeća.

Drveće

Acacia dealbata, str. 79
Aesculus hippocastanum, str. 60
Bauhinia variegata, str. 93
Clethra arborea
Crataegus monogyna
Drimys winteri, str. 74
Eucryphia lucida, str. 86
Fraxinus ornus, str. 72
Genista aetnensis, str. 89
Laburnum x watereri 'Vossii', str. 88
 MAGNOLIJE, str. 71
Malus coronaria 'Charlottea'
Malus hupehensis, str. 70
Malus 'Profusion', str. 73
Pittosporum tenuifolium, str. 123
Pittosporum undulatum
Plumeria rubra, str. 92
Prunus mume 'Beni-chidori', str. 126
Prunus padus 'Grandiflora', str. 72
Prunus x yedoensis, str. 83
Pterostyrax hispida
Robinia pseudoacacia
Styrax japonicus, str. 73
Styrax obasica
Tilia x euchlora
Tilia 'Petiolaris', str. 64
Virgilia oroboides

Grmovi

Abelia grandiflora, str. 117
Abeliophyllum distichum
Azara microphylla, str. 121
Berberis x stenophylla, str. 131
Boronia megastigma, str. 152
Brugmansia arborea
Buddleja asiatica
Buddleja davidii i cvi
Camellia sasanqua 'Nanimigata', str. 124
Chimonanthus praecox
Choisya ternata, str. 123
Clerodendrum bungei, str. 144
Clerodendrum trichotomum, str. 143
Clethra delavayi, str. 117
Colletia hystrix, str. 143
Coronilla valentina subsp. *glauca*, str. 153
Corylopsis pauciflora, str. 127
Cytisus battandieri, str. 119
Daphne (mnoge), većina
Deutzia x elegantissima cvi
Edgeworthia chrysantha
Elaeagnus x ebbingei 'Limelight', str. 149
Eica arborea
Erica lusitanica
Fothergilla major, str. 123
Gardenia augusta 'Veitohii', str. 154
Hamamelis mollis
Heliotropium arborescens, str. 163
Itea ilicifolia, str. 142
 JORGOVANI (većina), str. 116
Lavandula 'Hidcote', str. 163
Lavandula stoechas, str. 163
Ligustrum lucidum 'Excelsum Superbum', str. 123
Lonicera fragrantissima
Lupinus arboreus, str. 165
 MAGNOLIJE, str. 71
Osmanthus

Philadelphus (mnogi)
Pittosporum tobira
 RUŽE (mnoge), str. 180 – 184 neke
Sarcococca
Viburnum (mnoge), neke

Penjačice

Clematis montana 'Elizabeth'
Hoya carnosa, str. 204
Jasminum (mnogi), većina
Lathyrus odoratus i cvi
Lonicera (mnoge), neke
Mandevilla laxa
 RUŽE (mnoge), str. 180 – 184, neke
Stephanotis floribunda, str. 200
Trachelospermum
Wattakaka sinensis
Wisteria

Trajnice

Anemone sylvestris, str. 276
Clematis heracleifolia 'Wyevale', str. 209
Convallaria majalis, str. 276
Cosmos atrosanguineus, str. 253
Crambe cordifolia, str. 224
 FUNKIJE (neke), str. 298 – 9
Galium odoratum, str. 285
Hedychium gardnerianum, str. 232
Hemerocallis lilioasphodelus, str. 263
Hesperis matronalis, str. 241
Iris graminea
Iris unguicularis
 KARANFILI (većina), str. 290 – 1
Meehania urticifolia
Mirabilis jalapa, str. 247
Myrrhis odorata, str. 242
Nicotiana sylvestris, str. 224
Petasites fragrans
Primula elatior, str. 281
Primula veris, str. 281
Tulbaghia natalensis
Verbena x hybrida serije i cvi
Viola odorata

Jednogodišnje i dvogodišnje biljke

Amberboa moschata, str. 347
Antirrhinum majus serije
Argemone mexicana, str. 347
Dianthus barbatus serije
 Roundabout, str. 338
Erysimum cheiri serije i cvi
Exacum affine, str. 393
Iberis amara, str. 330
Lathyrus odoratus i cvi
Limnanthes douglasii, str. 348
Matthiola incana
Mentzelia lindleyi, str. 348
Nicotiana alata, str. 251
Primula skupina Primrose
Reseda odorata, str. 331
Scabiosa atropurpurea
Verbena x hybrida (većina)

Biljke za kamenjare

Alyssum montanum
Dianthus (većina)
Erysimum helveticum, str. 385
Papaver croceum
Primula auricula
Viola odorata

Lukovičaste, lukovičasto-gomoljaste i gomoljaste biljke

Amaryllis belladonna, str. 424
Arisaema candidissimum, str. 451
Chlidanthus fragrans, str. 452
Crinum bulbispermum
Crinum x powellii, str. 410
Crocus angustifolius
Crocus longiflorus
Cyclamen persicum, str. 456
Cyclamen repandum
Eucharis x grandiflora, str. 441
Freesia (većina)
Hyacinthus orientalis i cvi
Hymenocallis
 LJILJANI (nekoliko), str. 416 – 417
Muscari armeniacum, str. 449
Narcissus jonquilla i skup. 7 hibridi
Narcissus tazetta i skup. 8 hibridi
Ornithogalum arabicum, str. 436
Polianthes tuberosa

Orhideje

Cattleya J. A. Carbone, str. 309
Coelogyne flaccida, str. 308

Kaktusi

Epiphyllum laui, str. 477

Vodene biljke

Aponogeton distachyos, str. 465
Nymphaea 'Blue Beauty', str. 466
Nymphaea 'James Brydon', str. 466
Nymphaea odorata 'Sulphurea Grandiflora'

MJEŠAVINA MIRISA

Kaskada ruža penjačica s podrastom vrste *Lilium regale* i gomilom lavande izgleda prekrasno i ispušta raskošan miomiris.

Biljke za živice i zaštitu od vjetrova

Biljke za živice počesto se odabiru zbog ukrasnih kvaliteta, ali u obzir valja uzeti i ostale aspekte. Živice na međama mogu osigurati vizualnu privatnost ili zakloniti neugledne zgrade, a mogu biti i grmolike ili bodljikave da odvraćaju životinje ili uljeze. Provjerite hoće li biljke za zaklone narasti do željene visine, a za djelotvornost čitave godine odaberite crnogoricu ili vazdazelene grmove. Na izloženim položajima drveće i visoka crnogorica može se upotrijebiti za vjetrobrane; dva ili tri razmaknuta reda obično su mnogo djelotvornija od jednoga s gusto posadenim biljkama.

Drveće

Alnus cordata, str. 62
Arbutus unedo, str. 89
Carpinus betulus
Carpinus betulus 'Fastigiata', str. 96
Crataegus monogyna
Fagus sylvatica, str. 64
Ilex aquifolium, str. 94
Ilex aquifolium 'Argentea Marginata', str. 94
Laurus nobilis
Melaleuca viridiflora var. *rubriflora*
Metrosideros excelsus, str. 79
Nothofagus dombeyi, str. 64
Nothofagus obliqua, str. 64
Olea europaea
Populus x canadensis 'Robusta', str. 61
Prunus lusitanica
Syzygium paniculatum, str. 77
Umbellularia californica, str. 70
Zelkova serrata, str. 67

Crnogorica

Abies grandis, str. 100
Cedrus deodara
Cephalotaxus harringtonii
Chamaecyparis lawsoniana
Cupressocyparis x leylandii
Cupressus macrocarpa
Juniperus communis
Larix decidua
Picea omorika, str. 99
Pinus nigra
Pinus radiata, str. 100
Pseudotsuga menziesii var. *glauca*, str. 98
Taxus baccata
Thuja plicata
Tsuga canadensis, str. 103

Grmovi

Berberis darwinii, str. 113
Buxus sempervirens 'Suffruticosa', str. 173
Choisya ternata, str. 123

Codiaeum variegatum var. *pictum*, str. 173

Cotoneaster simonsii, str. 144

Dodonaea viscosa 'Purpurea', str. 147

Duranta erecta, str. 146

Elaeagnus x ebbingei

Escallonia 'Langleyensis', str. 138

Euonymus japonicus 'Macrophyllus'

Griselinia littoralis

Hibiscus rosa-sinensis

Hippophäe rhamnoides, str. 120

Hydrangea macrophylla cvi

Lavandula cvi

Leptospermum scoparium cvi

Ligustrum ovalifolium, str. 122

Lonicera nitida

Photinia x fraseri 'Birmingham', str. 113

Pittosporum tenuifolium, str. 123

Prunus laurocerasus

Prunus lusitanica

Pyracantha x watereri, str. 132

Rosmarinus officinalis i cvi

Tamarix ramosissima, str. 117

Ruže

Rosa californica

Rosa 'Céleste', str. 181

Rosa 'Felicia', str. 181

Rosa 'Frühlingsmorgen'

Rosa gallica var. *officinalis*

Rosa gallica 'Versicolor', str. 183

Rosa glauca, str. 182

Rosa 'Great Maiden's Blush', str. 181

Rosa 'Marguerite Hilling', str. 182

Rosa moyesii 'Geranium', str. 183

FORMALNA STRUKTURA

U ovome posve razvijenome vrtu, visoka živica od tise tvori zelene zidove, osiguravajući zaklon te izvrsnu strukturu. Dvije jednake živice od šimšira pružaju formalan rub gredicama s biljkama seoskoga vrta.

Rosa 'Nevada', str. 181

Rosa 'Penelope', str. 180

Rosa 'Président de Sèze'

Rosa rugosa, str. 183

Rosa 'Tuscany Superb'

Trave (uključujući i bambuse)

Arundo donax

Cortaderia selloana 'Sunningdale

Silver', str. 318

Fargesia nitida

Phyllostachys bambusoides, str. 320

Pseudosasa japonica, str. 320

Semiarundinaria fastuosa, str. 320

Stipa gigantea, str. 319

Trajnice

Echinops bannaticus, str. 226

Eupatorium purpureum, str. 231

Filipendula camtschatica

Helianthus atrorubens 'Monarch'

Macleaya microcarpa 'Kelway's

Floral Plume', str. 225

Phormium tenax

Rudbeckia 'Goldquelle', str. 227

Kombiniranje boja

Raspoloženja koja stvaraju boje svatko tumači na različite načine, a mnogi ljudi mijenjaju svoje sklonosti prema vremenu, dijelu dana ili emocionalnome stanju. Osobe savršeno normalnog viđenja boja opažaju ih različito, a sljepoća za boje iznenađujuće je česta pojava.

Odabir boje prva je i najistaknutija osobna sklonost. Premda postoje neka temeljna pravila oblikovanja o uporabi boja, uključujući izbjegavanje toliko očiglednog nesklada kao što je intenzivno narančasta i nježno ružičasta, ona su doista samo grubi vodič za uporabu plošnih planova osnovnih boja. Oni nerijetko imaju malo veze s realnostima vrta – teksturom živih biljaka, izmjenom svjetla, promjenom nijansi raspona boja, godišnjem dobu i mjestu.

Zamršenost opažanja boja

Ključ opažanja boja jest svjetlost. U rano jutro, uvečer i za tmurna i vlažna vremena blage boje djeluju prekrasno. Na mediteranskome suncu te boje djeluju izbljedjelo, a snažne boje koje na blagom svjetlu mogu biti prejake, dolaze na svoje. Na sreću, priroda je osigurala da su biljke sa snažnim bojama cvjetova obično udomaćene u sunčanim predjelima.

Vlažna svjetlost umjerenih podneblja posve je različita od vlažnog tropskog svjetla ili čiste pustinjske svjetlosti;

oštro zimsko svjetlo posve je drukčije od mutne svjetlosti ljetnoga podneva, a obje se razlikuju od magličaste jesenske i zagasite večernje svjetlosti. Sve one imaju različit učinak na boje, mijenjajući naše opažanje o njima i preobražavajući raspoloženje u vrtu. Ako ćete u vrtu boraviti samo jednom na dan, primjerice uvečer, pri odabiru biljaka imajte na umu ovo: bijeli cvjetovi preuzimaju svjetlosne odlike, no tamni će biti nevidljivi.

Uz klimatske uvjete i ostali čimbenici određuju kako opažamo boje. More, primjerice može izmijeniti opažanje boje, tako što s određene udaljenosti reflektira svjetlost prema obali. Zgrada ili ograda u pozadini također će reflektiranjem ili apsorpiranjem svjetlosti utjecati na nijanse boja: bilo da su sa sjajem ili bez njega, načinjene od stakla, opeke ili drveta, utjecat će na naše viđenje boja biljaka koje rastu ispred njih. I same boje međusobno djeluju jedna na drugu. Previše nijansi zelene boje mijenjaju sve boje što su postavljene ispred njih, kao što na zimskom krajobrazu boje djeluju sivosmeđe. Mnoštvo pojedinačnih boja u skupini međusobno utječu jedna na drugu, kao što utječu i na cijeli nasad. Veliki bijeli nasad s primjesom grimizne boje stvorit će jedno raspoloženje, ali što se događa kada je obrnuto – veliki grimizni nasad s primjesom bijele boje? Raspoloženje jednoga bit će sjajno i britko, a drugoga mračno i spokojno.

PASTELNE BOJE

Nježne boje u ovome nježnome nasadu usklađene su s vrstom *Geranium* 'Johnson's Blue' u pozadini, a istaknute vrstom *Rosa* 'Iceberg' i crvenim odoljenom.

Drveće

U svakoj shemi nasada drveće je najtrajniji element. Na sreću, uzgaja se obilje ukrasnoga drveća koje pristaje različitim podnebljima i svim uzgojnim uvjetima.

Što je drveće?

Drveće je dugovječno, listopadno ili vazdazeleno, trajno drvenasto bilje kojemu je životni vijek od desetljeća do nekoliko stoljeća. Većina ima jedno deblo, s krošnjom od grana iznad gologa debla, premda ih mnoge vrste stvaraju nekoliko – ili prirodno ili kao posljedicu orezivanja i oblikovanja. Drveće se razlikuje i prema veličini, od patuljastoga od 1 m do divovske šumske crnogorice od 90 m ili više. Jednako tako razlikuju se i oblikom: od uskih stožastih preko stupastih do zaobljenih i širokih, nudeći u vrtu snažne elemente oblikovanja. Većina crnogorice je vazdazelena i nosi češere.

Odabir drveća

Stablo je vjerojatno najskuplja vrtna biljka i obično najistaknutija, pa su odabir i smještaj

najvažnije odluke – još važnije u malenu vrtu gdje ima mjesta za samo jedan ili dva primjerka. Da bi dobro uspijevalo, morate uzeti u obzir stablo prikladno podneblju, vrsti tla i stupnju izloženosti. Potom je bitno istražiti konačnu visinu i širinu stabla i položaj gdje će imati dovoljno mjesta za nesmetan rast i gdje mu neće smetati zidovi, cijevi, odvodni ili žice.

Oblikovanje drvećem

Drveće ima snažan vizualni učinak u shemi nasada jer samom svojom veličinom besprijekorno može pridonijeti i strukturi vrta. Primjerice, nekoliko stabala može se posaditi tako da ograđuju ili određuju prostor; mogu se upotrijebiti u paru da uokvire pogled ili u redovima da čine drvorede ili luk. U izloženim ili vrlo velikim vrtovima red drveća može pružiti zaštitu od vjetrova površini koja je pet puta veća od visine drveća. U manjim vrtovima drveće koje podnosi

PLODOVI ZA BOJU U jesen jarebrike (*Sorbus*) nude raznobojne bobice, među kojima su i žučkastobijeli plodovi vrste S. 'Joseph Rock' (lijevo), biserno- bijeli plodovi *S. cashmiriana* i živahno jarko crveni *S. aucuparia*. Mnogi imaju i veličanstveno jesensko lišće.

rez, osobito grab (*Carpinus betulus*), bukva (*Fagus sylvatica*) i tisa (*Taxus baccata*) savršeno je za živice što umanjuju vjetar i buku te pridonose i stupnju privatnosti. Kada se stablo posadi kao soliterno, može stvoriti

zanimljivu žarišnu točku, koja je osobito učinkovita ako se vidi iz nekoliko kutova. Na stil vrta utječu i oblik stabla te ukrasne odlike. Primjerice, skladni, namreškani obrisi uske stupaste vrste *Juniperus chinensis* 'Obelisk' ili poput plamena vrste *Carpinus betulus* 'Fastigiata' pristajati će formalnu vrtu, dok zaobljena, opuštena struktura grana jarebrike (*Sorbus aucuparia*) ili mnogocvjetne ukrasne jabuke (*Malus floribunda*) osigurava prirodnu neformalnost. Imate li mjesta za nekoliko stabala, možete

CRNOGORICA

Gore: Iznimna i uzbudljiva raznovrsnost veličine, oblika, teksture i boje kod patuljaste crnogorice može se upotrijebiti za stvaranje vrta koji je zanimljiv cijele godine. Pri grupiranju na gredicu – otok (kao ovdje na slici) crnogorica se može promatrati i u njoj uživati iz mnogo kutova.

ZANIMLJIVOST CIJELE GODINE

Desno: Trešnje (*Prunus*) počesto su zanimljive dulje od jedne sezone i među najcjenjenijim su drvećem za manje vrtove. Kao što su veličanstveno rascvjetane u proljeće, mnoge od njih imaju lijepu jesensku boju. Neke, poput vrste *Prunus serrula*, imaju i privlačnu koru.

razviti vrt šumskoga stila, u čijoj se sjeni mogu utvrditi biljke koje vole sjenu. U vrtu orijentalnoga stila, savršeni su japanski javori (*Acer species*) i japanske trešnje, poput *Prunus* 'Shirofugen'. Mnoga malena stabla prikladna su za uzgoj u posudama, pa se mogu upotrijebiti za ukrašavanje patija, dvorišta i krovnih terasa.

Održavanje zanimljiva izgleda cijele godine

Širokolisne vazdazelene vrste poput božikovina (*Ilex*) i *Quercus coccifera* tijekom godine osiguravaju neprocjenjivu zelenu pozadinu, dok crnogorica oblikom i teksturom može dati koristan kontrast: mnoge vrste su snažnih, stožastih obrisa: ostale, poput vrste *Picea breweriana*, ljupkih visećih grana. Patuljasta crnogorica kreće se od skladne, zaobljene kupole vrste *Pinus mugo* 'Gnom' do puzeće *Juniperus x pfitzeriana*.

Širokolisno listopadno drveće prema godišnjim dobima nudi promjenu palete boja listova: od svježih, svijetložutih i žučkastozelenih u proljeće, pa do rumene blistavosti u jesen. Oblik listova beskonačno je promjenjiv: zašto ne iskušati zanimljive teksturne kontraste poput nježna bagrema (*Robinia pseudoacacia*) s arhitektonskom vrstom *Catalpa bignonioides*?

Premda većina drveća s cvjetovima i plodovima cvate u proljeće, neke stvaraju dobrodošlo rasplamsavanje boje u drugo vrijeme. *Maackia amurensis*, mnoge eukrifije i *Arbutus unedo* cvjetove nose krajem ljeta i u jesen, dok *Magnolia campbellii* i *Prunus subhirtella* 'Autumnalis' razvedravaju mračne zimske dane.

KATEGORIJE VELIČINE KOJE SE UPOTREBLJAVAJU U OVOJ SKUPINI

VELIKO	SREDNJE	MALENO
više od 15 m	10 – 15 m	do 10 m

PREDNOSTI PROLJEĆA

Gore: Kod veličanstvene *Malus* 'Katherine' iz obilja velikih višestrukih cvjetova u proljeće, u jesen se razvijaju sićušni žuti plodovi preliveni crvenom bojom.

OČEKIVANJE LJETA

Lijevo: *Acer shirasawanum* 'Aureum' zapaža se zbog profinjena habitusa, kompaktne veličine i treperave boje listova – nezrele zelene boje s kraja proljeća i ljeta prelaze u jedinstvenu jesenju blistavost.

PRIVLAČNA KORA

Dolje: Mnogi eukaliptusi, kao *Eucalyptus pauciflora* subsp. *niphaphila*, slavni su zbog svoje predivne kore koja se guli i ljušti.

■ ZELENA

Betula albosinensis
(kineska bijela breza)

Listopadno profinjeno stablo otvorene krošnje sa zupčastim, jajolikim do kopljastim blijedozelenim listovima. Kora koja se guli je boje meda ili crvenkastokestenjasta sa sivim maškom.

Nothofagus betuloides
(brezolika južna bukva)

Vazdazeleno stupasto stablo gusta rasta s jajolikim, sjajnim, tamnozelenim listovima na brončanocrvenim mladlicama.

■ ŽUTA

Umbellularia californica
(kalifornijski loror)

Vazdazeleno stablo široke krošnje s mirisnim, kožastim, sjajnim tamno zelenim listovima i, krajem proljeća, žućkastobijelim cvjetovima. Zdrobljeni listovi prodorna mirisa mogu izazvati mučninu i glavobolju.

Salix alba var. *vitellina*
(žuta vrba)

Listopadno stablo široke krošnje, obično temeljito podrezane zbog poticanja rasta snažnih, mladica koje su zimi jarko narančastožute. U proljeće se pojavljuju kopljasti, umjereno zeleni listovi.

Salix x sepulchralis chryscoma
(zlatna žalobna vrba)

Listopadno stablo vitkih, žutih mladica koje poput zavjese padaju sve do tla. Žutozeleni mladi listovi kasnije postaju umjereno zeleni.

□ BIJELA

Malus hupehensis (čajna divlja jabuka)

Bujno, listopadno stablo široke krošnje. Listovi su intenzivno zeleni, a od sredine do kraja proljeća ima velike, mirisne, bijele cvjetove, ružičaste u pupoljcima. Nakon njih krajem ljeta i u jesen nastaju male, crveno prošarane, žute jabučice.

Malus baccata var. *mandshurica*

Bujno, listopadno stablo široke krošnje s tamnozelenim listovima i sredinom proljeća obiljem bijelih cvjetova u skupinama, nakon kojih se stvaraju dugotrajne, male, crvene ili žute jabučice.

Salix daphnoides
(ljubičasta vrba)

Brzorastuće listopadno stablo široke krošnje. Listovi su kopljasti, sjajni, tamnozeleni, a u proljeće ima srebrnaste muške mace i zimi grimizne mladice s modričastobijelim maškom.

M. x soulangeana 'Lennei Alba' ♀

MAGNOLIJE

Odrasla magnolija u punome cvatu u proljeće prekrasan je prizor. Većina magnolija profinjena su habitusa i premda spora rasta, konačno oblikuju zadivljujuća stabla i grmove koja su vrijedna kao žarišne točke ili soliterni primjerci na travnjacima. Neke, poput vrste *Magnolia stellata* mogu se uzgajati i u najmanjim vrtovima.

Cvjetovi su općenito zdjelasti ili peharasti i počesto nježna mirisa. Dolaze u bojama od posve bijele ili bijele prelivene ili umrljane ružičastom ili grimiznom, do ružičaste i intenzivno vinski crvene. Rod uključuje neke vazdazelene vrste koje cvatu ljeti. One, te kultivari koji nisu posve otporni, dobri su za sadnju uz sunčani zid. Neke magnolije više vole kisela ili neutralna tla, ali većina podnosi sva tla pod uvjetom da su bogata humusom. Prije sadnje valja ukopati mnogo organske tvari.

M. 'Heaven Scent' ♀

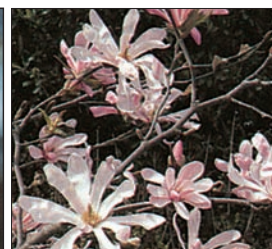
M. 'Norman Gould'

M. x wieseneri

M. 'Manchu Fan'

M. x veitchii 'Peter Veitch'

M. x soulangeana 'Etienne Soulange-Bodin' ♀

M. 'Pegasus'

M. grandiflora 'Ferruginea'

M. x loebneri 'Leonard Messel' ♀

M. campbellii subsp. *mollicomata*

M. salicifolia ♀

M. denudata ♀

M. fraseri

M. x soulangeana 'Rustica Rubra' ♀

M. liliiflora 'Nigra' ♀

M. campbellii

M. wilsonii ♀

M. stellata 'Waterlily' ♀

M. 'Ricki'

M. campbellii 'Darjeeling'

M. sprengeri

M. obovata ♀

M. sprengeri 'Wakehurst'

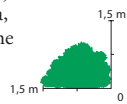

M. campbellii 'Charles Raffill'

■ CRVENA

Potentilla fruticosa 'Red Ace'

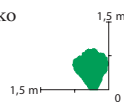
Listopadni, široki, čupavi, gusti grm. Od kraja proljeća do sredine jeseni između umjereno zelenih listova stvaraju se jarko blistavocrveni cvjetovi, blijedožuti pri dnu latica, no brzo blijede na jakome suncu.

Phygelius aequalis

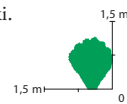
Vazdazeleni ili poluvazdazeleni, uspravni, polugrm. Od sredine ljeta do početka jeseni javljaju se skupine cjevastih, blijedocrvenih cvjetova sa žutim grlima. Listovi su jajoliki i tamnozeleni.

Salvia fulgens

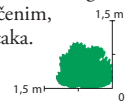
Vazdazeleni, uspravni polugrm. Jajoliki listovi su bijeli i vunasti na naličju, a na licu dlakavi. Krajem ljeta javljaju se grozdovi cjevastih, dvousnatih jarko crvenih cvjetova.

Salvia microphylla var. neurepia

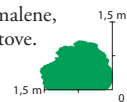
Vazdazeleni, dobro razgranati, uspravni grm blijedo do umjereno zelenih listova. Krajem ljeta i u jesen ima cjevaste, jarkocrvene, cvjetove iz ružičasto nijansiranih zelenih čaški.

Grevillea 'Robyn Gordon'

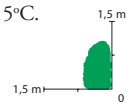
Vazdazeleni, ispruženi grm kožastih, tamnozelenih listova. U razmacima od početka proljeća do kraja ljeta povijene stabljike nose grozdove zagasito crvenih cvjetova s ispučnim, savinutim vratovima tučaka.

Acer palmatum 'Dissectum Atropurpureum'

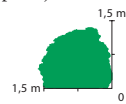
Listopadni grm koji tvori humak duboko razdijeljenih, brončano crvenih ili grimiznih listova, koji u jesen postaju blistavocrveni, narančasti ili žuti. Sredinom proljeća ima malene, crvenkastogrimizne cvjetove.

Justicia brandegeana
(škampovica)

Vazdazeleni, zaobljeni grm višekratno, ali najčešće ljeti, stvara bijele cvjetove okružene blijedo crvenoružičastim braktejama. Min. 10 – 15°C.

Acer palmatum 'Chitoseyama'

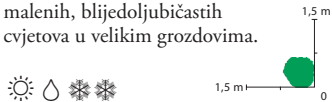
Listopadni, povijeni grm ili maleno stablo koje stvara humak reženjevitih, umjereno zelenih listova koji od kraja ljeta do jeseni postupno postaju blistavo crveni.

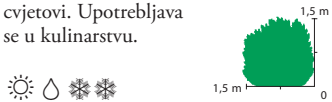
LJUBIČASTA

***Hebe hulkeana* 'Lilac Hint'**

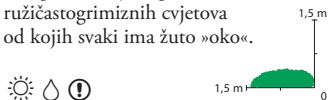
Vazdazeleni, uspravni, otvoreno razgranati grm nazubljenih, sjajnih, blijedozelenih listova. Krajem proljeća i početkom ljeta javlja se obilje malenih, blijedoljubičastih cvjetova u velikim grozdovima.

***Rosmarinus officinalis* (ružmarin)**

Vazdazeleni, čupavi, gusti grm aromatičnih, uskih listova. Od sredine proljeća do početka ljeta i ponekad u jesen javljaju se maleni grimiznomodri do modri cvjetovi. Upotrebljava se u kulinarstvu.

Lantana montevidensis

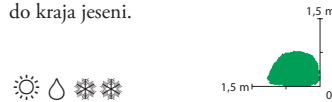
Vazdazeleni grm koji je razgranat ili tvori prostirač. Ima nazupčane listove i više puta godišnje, ali uglavnom ljeti, glavice ružičastogrimiznih cvjetova od kojih svaki ima žuto »oko«.

Desmodium elegans

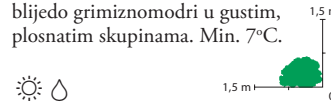
Listopadni, uspravni polugrm. Umjereni zeleni listovi sastoje se od 3 velike liske. Od kraja ljeta do sredine jeseni javljaju se veliki grozdovi blijedoljubičastih cvjetova.

***Hebe* 'E.A. Bowles'**

Vazdazeleni, zaobljeni, čupavi grm uskih, sjajnih, blijedozelenih listova i nježnih metlica blijedoljubičastih cvjetova koji se stvaraju od sredine do kraja jeseni.

Heliotropium arborescens

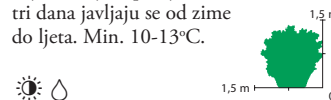
Vazdazeleni, čupavi grm. Djelomično sjajni, tamnozeleni listovi nježno su naborani. Od kraja proljeća do zime stvaraju se grimizni do blijedo grimiznomodri u gustim, plosnatim skupinama. Min. 7°C.

Polygala x dalmaisiana

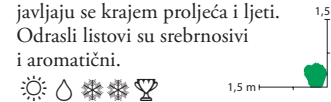
Vazdazeleni, uspravni grm malenih, sivozelenih listova. Od kraja proljeća do jeseni javljaju se intenzivno grimizni cvjetovi s bijelim žilama. Min. 7°C.

***Brunfelsia pauciflora* 'Macrantha'**

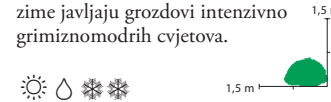
Vazdazeleni, široki grm kožastih listova. Modrogrimizni cvjetovi koji starenjem pobijele za oko tri dana javljaju se od zime do ljeta. Min. 10-13°C.

***Lavandula stoechas* (španjolska lavanda)**

Vazdazeleni, čupavi, gusti grm. Glavice sićušnih, intenzivno grimiznih cvjetova pokrivene ružičastogrimiznim braktejama javljaju se krajem proljeća i ljeti. Odrasli listovi su srebrnosivi i aromatični.

***Hebe* 'Autumn Glory'**

Vazdazeleni grm koji stvara humak grimiznocrvenih grana i zaobljenih intenzivno zelenih listova preko kojih se od sredine ljeta do početka zime javljaju grozdovi intenzivno grimiznomodrih cvjetova.

***Lavandula* 'Hidcote'**

Vazdazeleni, čupavi grm gustih metlica mirisnih, intenzivno grimiznih cvjetova od sredine do kraja ljeta i uskih, aromatičnih sivozelenih listova.

■ ŽUTA – NARANČASTA

R. POT O' GOLD ('Dicdivine')
Velikocvjetna grmolika ruža, skladna, ujednačena rasta. Od ljeta do jeseni pojedinačno ili u širokim graničama nosi mirisne, zaobljene, posve ispunjene zlatnožute cvjetove, promjera 9 cm. V 75 cm, Š 60 cm.

R. 'Southampton'
Uspravna grmolika ruža sa skupinama cvjetova. Od ljeta do jeseni nosi mirisne, šiljate, višestruke, narančastožute cvjetove promjera 8 cm, pojedinačno ili u skupinama. Lišće je sjajno i otporno na bolesti. V 1 m, Š 60 cm.

R. ANNE HARKNESS ('Harkaramel')
Uspravna, grmolika ruža sa skupinama cvjetova. Krajem ljeta i u jesen, na graničama s mnoštvom cvatova stvaraju se vrčasti, višestruki, jantarni cvjetovi promjera 8 cm. V 1,2 m, Š 60 cm.

R. SWEET MAGIC ('Dicmagic')
Čupava, patuljasta grmolika ruža sa skupinama cvjetova. Od ljeta do jeseni nosi graničice blago mirisnih, vrčastih, višestrukih, zlatnonarančastih, ružičasto prelivenih cvjetova, promjera 4 cm. V 38 cm, Š 30 cm.

R. 'Doris Tysterman'
Bujna, uspravna velikocvjetna grmolika ruža. Od ljeta do jeseni stvaraju se blago mirisni, šiljati, posve ispunjeni, narančastocrveni cvjetovi promjera 10 cm. Listovi su veliki, sjajni i tamno zeleni. V 1,2 m, Š 75 cm.

R. REMEMBER ME ('Cocdestin')
Bujna, gusta, velikocvjetna grmolika ruža. Ima šiljate, posve ispunjene, bakrenonarančaste cvjetove promjera 9 cm, koji se obilno stvaraju od ljeta do jeseni. Listovi su mnogobrojni i sjajni. V 1 m, Š 75 cm.

R. TROIKA ('Poumidor')
Bujna, gusta, velikocvjetna grmolika ruža, djelomično sjajnih listova. Od ljeta do jeseni stvaraju se mirisni, šiljati, višestruki cvjetovi promjera 15 cm, narančastocrveni i ružičasto preliveni. V 1 m, Š 75 cm.

R. PICCADILLY ('Macar')
Bujna, čupava, velikocvjetna grmolika ruža, šiljatih, višestrukih, crvenih i žutih cvjetova, promjera 12 cm. Obilno se stvaraju od ljeta do jeseni, pojedinačno ili u skupinama. Mnoštvo lišća crvenkasto je i sjajno. V 1 m, Š 60 cm.

R. 'Just Joey'
Razgranata, otvorena velikocvjetna grmolika ruža kožasta, tamnozeleno lišća. Od ljeta do jeseni nosi zaobljene, posve ispunjene cvjetove promjera 12 cm, valovitih, bakrenoružičastih latica s ponešto mirisa. V 75 cm, Š 60 cm.

BIJELA – RUŽIČASTA

R. SNOWBALL ('Macangeli')
Zbijena, puzeća, minijaturna grmolika ruža, pomponastih, posve ispunjenih, bijelih cvjetova promjera 2,5 cm, a stvaraju se od ljeta do jeseni. Listovi su maleni, sjajni i mnogobrojni. V 20 cm, Š 30 cm.

R. 'Stacey Sue'
Puzeća, minijaturna grmolika ruža s obiljem tamnozelenih listova. Od ljeta do jeseni obilno se stvaraju rozetasti, posve ispunjeni, ružičasti cvjetovi promjera 2,5 cm. V i Š 38 cm.

R. BABY MASQUERADE ('Tanba')
Gusta, minijaturna grmolika ruža s obiljem kožastih listova i od ljeta do jeseni skupinama rozetastih, višestrukih, žutonarančastih cvjetova promjera 2,5 cm. V i Š 40 cm; više ako se ne orezuje.

R. ANGELA RIPPON ('Ocaru')
Minijaturna grmolika ruža koja od ljeta do jeseni ima blago mirisne, vrčaste, posve ispunjene, svijetloružičaste cvjetove promjera 4 cm, te mnoštvo malenih, tamnozelenih listova. V 45 cm, Š 30 cm.

R. 'Hula Girl'
Široka, čupava minijaturna grmolika ruža sjajna, tamnozeleni lišća. Od ljeta do jeseni obilno se stvaraju blago mirisni, vrčasti, posve ispunjeni, svijetli ružičastonarančasti cvjetovi promjera 2,5 cm. V 45 cm, Š 40 cm.

CRVENA

R. SHERI ANNE ('Morsherry')
Uspravna minijaturna grmolika ruža sjajnih, kožastih listova. Blago mirisni, rozetasti, višestruki, svijetlocrveni cvjetovi promjera 2,5 cm stvaraju se od ljeta do jeseni. V 45 cm, V 30 cm.

R. 'Fire Princess'
Uspravna minijaturna grmolika ruža malenih, sjajnih listova. Od ljeta do jeseni nosi graničice rozetastih, posve ispunjenih, jarkocrvenih cvjetova, promjera 4 cm. V 45 cm, Š 30 cm.

R. RED ACE ('Amruda')
Zbijena, minijaturna grmolika ruža rozetastih, višestrukih, tamnocrvenih cvjetova, promjera 4 cm. Stvaraju se od ljeta do jeseni. V 35 cm, Š 30 m.

■ GRIMIZNA – MODRA

Pericallis x hybrida 'Spring Glory'
(cinerarija)

Spororastuća, vazdazelena trajnica koja stvara humak ili kupolu, a uzgaja se kao dvogodišnja biljka. Ima velike, jajolike, reznjevite listove. U proljeće nosi glavice velikih cvjetova u raznim bojama. V 20 cm, Š 30 cm. Min. 5°C.

Callistephus chinensis
serija *Milady Super* [modra]

Uspravna, žbunasta jednogodišnja biljka umjereno brza rasta, jajolikih, nazubljenih listova. Ljeti i početkom jeseni ima velike višestruke, grimiznomodre cvjetne glavice oblika tratinčice. V 25 – 30 cm, Š 30 – 45 cm.

Petunia serija *Resisto* [modra]

Razgranata, žbunasta trajnica umjereno brza rasta, uzgaja se kao jednogodišnja biljka. Od ljeta do jeseni ima jajolike listove i blistave, trubaste, intenzivno modre cvjetove otporne na kišu. V 15 – 30 cm, Š 30 cm.

Lobelia erinus 'Sapphire'

Spororastuća, viseća, puzeća jednogodišnja biljka ili povremeno trajnica. Jajoliki do kopljasti listovi blijedo su zeleni; maleni, tamnomodri cvjetovi bijelih središta neprekidno se stvaraju ljeti i početkom jeseni. V 20 cm, Š 15 cm.

Consolidida ajacis serija *Giant Imperial*
(vrtni kokotić)

Brzorastuća, uspravna, razgranata jednogodišnja biljka perastih listova. Ljeti nosi duge klasove zaobljenih, višestrukih, ružičastih, modrih ili bijelih cvjetova s ostrugama. V 1,2 m, Š 30 cm.

Convolvulus tricolor 'Blue Flash'

Uspravna, žbunasta jednogodišnja biljka umjereno brza rasta, jajolikih do kopljastih listova. Ljeti ima malene, tanjuraste, intenzivno modre cvjetove žučkastobijelih i žutih središta. V 20 – 30 cm, Š 20 cm.

Viola x wittrockiana serija *Joker*

Žbunasta, puzeća trajnica, obično se uzgaja kao jednogodišnja ili dvogodišnja biljka. Ljeti se javljaju veliki, zaobljeni, peterolatični, grimiznomodri cvjetovi s crnim i bijelim licem te žutim okcima. V i Š 15 cm.

Salvia farinacea 'Victoria'

Trajnica umjereno brza rasta, s mnoštvom uspravnih stabljika. Uzgaja se kao jednogodišnja biljka, a ima jajolike ili kopljaste listove i ljeti klasove cjevastih, ljubičastomodrih cvjetova. V 45 cm, Š 30 cm.

Primula serija *Super Giants* [modra]

Rozetasta trajnica, kopljastih listova, obično se uzgaja kao dvogodišnja biljka. U proljeće se javljaju glavice velikih, mirisnih, plosnatih, modrih cvjetova. V i Š do 30 cm.

MODRA

Torenia fournieri
(torenija)

Uspravna, razgranata jednogodišnja biljka umjereno brza rasta, nazupčanih, svijetlozelenih listova. Ljeti i početkom jeseni nosi tamne modrogim�ne cvjetove, iznutra bljede i žute. V 30 cm, Š 20 cm. Min. 5°C.

Gilia capitata

Uspravna, razgranata jednogodišnja biljka. Ima vrlo rasperjane, umjereno zelene listove te ljeti i početkom jeseni sićušne, guste, zaobljene glavice nježnih blijedih grimiznomodrih cvjetova. Dobra je kao rezano cvijeće. V 45 cm, Š 20 cm.

Ageratum houstonianum
'Blue Mink'

Jednogodišnja biljka koja stvara humak, umjereno je brza rasta. Ima zašiljene jajolike listove i od ljeta do jeseni skupine perastih, četkastih, pastelnomodrih cvjetnih glavica. Korisna je biljka za obrubljivanje. V i Š 20 – 30 cm.

Nigella damascena 'Miss Jekyll'

Brzorastuća, nježna, uspravna jednogodišnja biljka. Perasti su listovi intenzivno zeleni; ljeti nosi malene, zaobljene, djelomično višestruke modre cvjetove s mnoštvom latica, a potom se stvaraju napuhnete sjemenne mahune koje se mogu rezati i sušiti. V 45 cm, Š 20 cm.

Nigella damascena
serija **Persian Jewels**

Brzorastuća, uspravna jednogodišnja biljka perastih listova. Ljeti se javljaju maleni, djelomično višestruki cvjetovi u modrim, ružičastim ili bijelim nijansama, a potom se stvaraju sjemenne mahune koje se mogu rezati i sušiti. V 45 cm, Š 20 cm.

Ageratum houstonianum
'Blue Danube'

Jednogodišnja biljka koja stvara humak i umjereno je brza rasta. Ima zašiljeno jajolike listove i od ljeta do jeseni skupine perastih, četkastih, blijedo grimiznomodrih cvjetnih glavica. Korisna je biljka za obrubljivanje. V i Š 15 cm.

Sedum caeruleum

Jednogodišnja biljka umjereno brza rasta i razgranatih cvjetnih stabljika. Jajoliki, svijetlozeleni listovi postaju crveno nijansirani, dok se ljeti stvaraju skupine malenih, zvjezdastih, svijetlomodrih cvjetova bijelih središta. V i Š 10 – 15 cm.

Nemophila menziesii
(modra nemofila)

Brzorastuća, puzeća jednogodišnja biljka nazupčanih, sivozelenih listova. Ljeti nosi malene, zdjelaste, modre cvjetove bijelih središta. V 20 cm, Š 15 cm.

Viola x wittrockiana 'True Blue'

Uspravna, žbunasta trajnica, uzgaja se kao jednogodišnja ili dvogodišnja biljka, puzućih stabljika i jajolikih listova. Zimi ili ljeti nosi velike, posve nebeski modre cvjetove s malenim, žutim okcima. V 16 – 23 cm, Š 23 – 30 cm.

 RUŽIČASTA – MODRA

Persicaria vacciniifolia

Vazdazeleno trajnica drvenastih, crvenih stabljika. Listovi su u jesen crveno prošarani. Krajem ljeta i u jesen nosi intenzivno ružičaste ili rumenocrvene cvjetove. V 10 – 15 cm, Š do 30 cm.

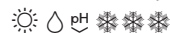
Gaultheria procumbens

Bujni, vazdazeleni polugrm, priljubljenih stabljika koje nose skupine jajolikih, kožastih listova koji zimi pocrvene. Ljeti se u pazušcima listova javljaju pojedinačni, zvonasti, ružičasto preliveni bijeli cvjetovi, a potom jarkocrvene bobice. V 5 – 15 cm, Š neodređena.

***Gentiana x macanlayi*
'Wells's Variety'**

Vazdazeleno, priljubljena trajnica. Krajem ljeta i u jesen ima trubaste, umjereno modre cvjetove. Pužeće stabljike zaodjenute su uskim, umjereno zelenim listovima. Tlo bi trebalo biti poprilično vlažno. V u cvatu 5 cm, Š 20 cm.

 MODRA – NARANČASTA

Gentiana sino-ornata

Vazdazeleno, priljubljena trajnica koja ljeti pojedinačno na krajevima stabljika nosi trubaste, jarkomodre cvjetove. Listovi su uski. Svake 3 godine je iskopajte i razdijelite. Treba vlažno tlo. V u cvatu 5 cm, Š do 30 cm.

Oxalis lobata

Grumenasta trajnica vunasto presvučenih gomolja. Umjereno zeleni listovi imaju do 5 zaobljenih režnjeva. Krajem ljeta i u jesen stvara grozdove široko ljevkastih, jarkožutih cvjetova promjera 1 – 2 cm. V 5 cm, Š 8 – 10 cm.

***Nertera granadensis* (Bead plant)**

Priljubljena trajnica gustih prostirki sićušnih, živahno zelenih listova. Početkom jeseni nosi sićušne, zelenkastobijele cvjetove, a potom sjajne, narančaste bobice. Ljeti treba obilje vlage. V do 1 cm, Š 10 cm.

ZELENA – ŽUTA

Sempervivum giuseppii

Bujna, vazdazelena, prilegla trajnica. Listovi su dlakavi, osobito u proljeće i na vršcima imaju tamne mrlje. Ljeti stvara terminalne skupine zvjezdastih, intenzivno ružičastih ili crvenih cvjetova. V u cvatu 8 – 10 cm, Š 10 cm.

Bolax gummiifera

Vazdazelena trajnica vrlo spora rasta, skladnih rozeta malenih, modrozelenih listova koji stvaraju iznimno čvrst jastučić. Beznačajni, žuti cvjetovi rijetko se stvaraju. Dobro raste na sedri. V 2,5 cm, Š 10 cm.

Plantago nivalis

Vazdazelena trajnica skladnih rozeta debelih, zelenih listova sa srebrnim dlačicama. Ljeti nosi klasove beznačajnih, tamnosivih cvjetova. Zimi ne voli vlagu. V s listovima 2,5 cm, Š 5 cm.

Raoulia haastii

Vazdazelena trajnica koja stvara niske, nepravilne humke sićušnih listova koji su u proljeće svježe zeleni, u jesen tamno zeleni, a zimi čokoladno smeđi. Ljeti povremeno ima malene, pahuljaste, žute cvjetne glavice. V do 1 cm, Š 25 cm.

***Paronychia kapela*
subsp. *serpyllifolia***

Vazdazelena, vrlo zbijena trajnica koja sićušnim, srebrnim listovima stvara prostirku. Neprimjetni cvjetovi, koji se stvaraju ljeti, okruženi su papirastim, srebrnim braktejama. Dobra je za prekrivanje sedre. V do 1 cm, Š 20 cm.

ŽUTA

***Sedum kamtschaticum* 'Variegatum'**

Poluvazdazelena, prilegla trajnica mesnatih, žučkastobijelo obrubljenih listova. Zimi ima mesnate stabljike i lisne pupoljke, a rahle, terminalne skupine narančasto nijansiranih, žutih cvjetova početkom jeseni. V 5 – 8 cm, Š 20 cm.

***Sedum spathulifolium*
'Cape Blanco'**

Vazdazelena trajnica s rozetama mesnatih listova, počesto grimizno nijansiranih. Sićušni, žuti cvjetovi javljaju se ljeti iznad listova. Podnosi sjenu. V 5 cm, Š neodređena.

***Saxifraga exarata* subsp. *moschata*
'Cloth of Gold'**

Vazdazelena trajnica koja stvara humak malenih, nježnih rozetama jarko zlatnih listova; najbolju boju stvara u sjeni. Ljeti na nježnim stabljikama ima zvjezdaste, bijele cvjetove. V 10 – 15 cm, Š 15 cm.

□ BIJELA – RUŽIČASTA

Crinum moorei

Lukovičasta biljka ljetne cvatnje, duga vrata, visoka i do 1 m. Pri vrhu vrata ima jezičaste, poluuspravne, sivozelene listove. Bezlisne cvjetne stabljike nose glavice dugih, ljevkastih, bijelih do intenzivno ružičastih cvjetova. V 50 – 70 cm, Š 60 cm.

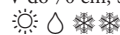
Cardiocrinum giganteum
(divovska kardiokrina)

Krupna lukovičasta biljka lisnatih stabljika. Ljeti ima duge klasove mirisnih, pomalo visećih, žućkastobijelih cvjetova dugih 15 cm, koji iznutra imaju grimiznocrvene pruge, a kasnije smeđe sjemenne mahune. V od 3 cm, Š 75cm – 1,1 m.

Eucomis comosa

Grumenasta lukovičasta biljka jezičastih listova valovitih rubova, na naličju s grimiznim točkama. Grimizno istočkana stabljika nosi klas bijelih ili zelenkastobijelih, ponekad ružičasto nijansiranih cvjetova, grimiznih plodnica. V do 70 cm, Š 30 – 60 cm.

Nectaroscordum siculum
subsp. *bulgaricum*

Lukovičasta biljka, od kraja proljeća do početka ljeta cvate visećim, zvonastim, bijelim, grimiznocrveno i zeleno zamrljanim cvjetovima. Kada nose sjemenne, stabljike su svinute prema gore, držeći suhe sjemenne mahune uspravno. V do 1,2 m, Š 30 – 45 cm.

Nomocharis pardanthina

Lukovičasta biljka ljetne cvatnje sa stabljikama koje nose pršljenove kopljastih listova i do 15 prema van okrenutih bijelih ili blijedoružičastih cvjetova, s grimiznim mrljama i tamnogramiznim okcima. V do 1 m, Š 12 – 15 cm.

Crinum x powellii

Lukovičasta biljka, cvate krajem ljeta ili u jesen, duga vrata, stvara skupinu jezičastih, poluuspravnih listova. Bezlisne cvjetne stabljike nose glavice mirisnih, široko ljevkastih, ružičastih cvjetova. V do 1 m, Š 60 cm.

GLADIOLE

Rod ima oko 180 vrsta trajnica lukovičastih gomolja, s više od 10 000 hibrida i kultivara koji su razvijeni za uzgoj u vrtu, izložbe i rezanje. Gladiole se cijene zbog lijepih klasova obično otvorenih, ljevkastih cvjetova koji se uglavnom stvaraju od proljeća do početka jeseni. Hibridi gladiola podijeljeni su u skupinu Grandiflora, s dugim, gusto složenim cvjetnim klasovima, a prema širini najnižih cvjetova svrstavaju se u minijaturne, malene, srednje, velike ili divovske, te skupine Primulinus i Nanus, ovješanih klasova malenih cvjetova. Gladiole sadite u skupine u miješani obrub ili u redove za rezanje. U područjima s mrazovima, gladiole uzgajajte uz zaštićen, osunčan zid; južnoafričke gladiole koje cvatu zimi trebaju hladan staklenik. (Vidi i Biljni leksikon.)

G. communis subsp. *byzantinus* ♀

G. 'Florence C' (divovska)

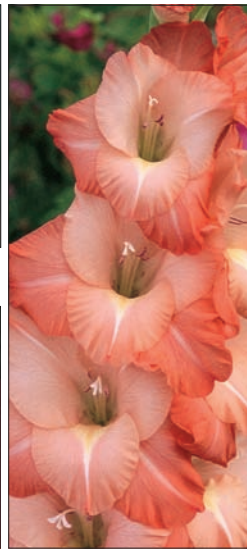
G. 'Rose Supreme' (divovska)

G. 'Amanda Mahy' (skupina Nanus)

G. 'Renegade' (Grandiflorus)

G. 'Deliverance' (Grandiflorus)

G. 'Drama' (velika)

G. 'White Ice' (srednja)

G. 'Halley' (skupina Nanus)

G. 'Anna Leorah' (velika)

G. 'Pink Lady' (velika)

G. 'Peter Pears' (velika)

G. 'Esta Bonita' (divovska)

G. 'The Bride' (skupina Nanus) ♀

G. 'Dancing Queen' (Grandiflorus)

G. 'Pulchritude' (srednja)

G. 'Miss America' (srednja)

G. 'Tesoro' (srednja)

G. 'Green Woodpecker' (srednja)

N. 'Virginia'

LOPOČI

Vedra ljepota lopoča (*Nymphaea*) svakome vodenome vrtu pruža žarišnu točku i boju. Submerzne vodene trajnice javljaju se širom svijeta i uzgajaju zbog lijepih, ponekad mirisnih cvjetova i plutajućih listova. Bijeli, žuti, ružičasti, crveni ili, kod neotpornih vrsta, modri cvjetovi uglavnom se stvaraju ljeti. Skladne biljke malenih listova rastu u samo 8 cm vode, no bujnije biljke mogu zatrebati i do 1 m. Veliki, tanjurasti listovi osiguravaju zaklon ribama i pomažu u smanjivanju širenja algi. Lopoči imaju malo zahtjeva, premda vole otvoreno, sunčano mjesto i mirnu vodu.

N. 'Escarboucle' ♀

N. 'Gladstoneana' ♀

N. tetragona 'Alba'

N. 'Attraction'

N. 'James Brydon' ♀

N. Laydekeri Group 'Fulgens'

N. Marliacea Group 'Albida'

N. 'Rose Arey'

N. 'Firecrest'

N. tetragona 'Helvola'

N. Marliacea Group 'Chromatella' ♀

N. 'General Pershing'

N. 'American Star'

N. 'Lucidia'

N. 'Froebelii'

N. 'Sunrise'

■ ŽUTA

Lysichiton americanus
(američki kozlac)
Bujna, listopadna, trajna biljka vodenoga ruba ili močvarna biljka. U proljeće, prije pojave velikih, zelenih listova stvara lijepe, jarkožute spathe. V 1 m, Š 75 cm.

***Caltha palustris* 'Flore Pleno'**
Listopadna, trajna biljka vodenoga ruba, zaobljenih, tamnozelenih listova. U proljeće nosi skupine višestrukih, jarkih zlatnožutih cvjetova. V i Š 25 cm.

Nymphoides peltata
(okruglolišni plavun)
Listopadna trajnica duboke vode, plutajućih, malenih, zaobljenih, umjereno zelenih listova, počesto sa smeđim točkama i mrljama. Ljeti stvara malene, resičave, žute cvjetove. Š 60 cm.

Caltha palustris
(močvarna kaljužnica, lapuh potočni)
Listopadna trajnica vodenoga ruba, zaobljenih, tamnozelenih listova. U proljeće nosi skupine čašatih, jarkih zlatnožutih cvjetova. V 60 cm, Š 45 cm.

Ranunculus lingua
Listopadna trajnica vodena ruba, krupnih stabljika i kopljastih, modrozelenih listova. Skupine žutih cvjetova stvaraju se krajem proljeća. V 90 cm, Š 45 cm.

Nuphar lutea
(žuti lokvanj, plutnjak)
Bujna, listopadna trajnica duboke vode, za veliki bazen. Umjereno zeleni listovi su kožasti. Maleni, žuti cvjetovi oblika boce, slatunjava mirisa otvaraju se ljeti, a potom se stvaraju ukrasne sjemene glavice. Š 1,5 m.

Orontium aquaticum
(zlatna kijača)
Listopadna trajnica duboke vode ili manje prikladna biljka vodenoga ruba. U proljeće se iznad plutajućih, izduženih, modrosivih ili modrozelenih listova uzdižu zlatni i bijeli cvjetni klasovi oblika olovke. Š 60 cm.

8000 OPISA CVIJEĆA I DRUGOG BILJA 5000 OČARAVAJUĆIH FOTOGRAFIJA

Odabir prema veličini, boji i godišnjem dobu

5000 biljnih portreta, razvrstanih logično i pregledno, olakšava odabir i snalaženje: nije nužno znati botaničko ime da biste pronašli ono što želite. Tražite li, na primjer, malen grm koji ima ružičaste cvjetove i cvate u proljeće ili penjačicu koja cvate u jesen – brzo i lako ćete pronaći ono što vama odgovara.

Odabir za određeno mjesto i uvjete

Želite li grm za posudu ili penjačicu kojoj odgovara kiselo tlo? U posebnom odjeljku knjige naći ćete idealne biljke za vaše potrebe i uvjete.

Opsežan leksikon bilja

Sve informacije potrebne za uspješan uzgoj više od 8000 vrsta cvijeća i drugog bilja. Savjeti za zaštitu od bolesti i štetnika.

»Ako tražite enciklopediju koja je nepresušan izvor stručnih informacija i praktičnih savjeta – ovo je prava knjiga za vas!«

Mozaik knjiga
GRUPA MLADINSKA KNJIGA

